

tepav

The Economic Policy Research Foundation of Turkey

Paris'ten sonra bize düşen nedir? **Gelecekle karşılaştığınızda, onu tanıyabilecek misiniz?**

Güven Sak

20 Ekim 2021

Kocaeli Sanayi Odası

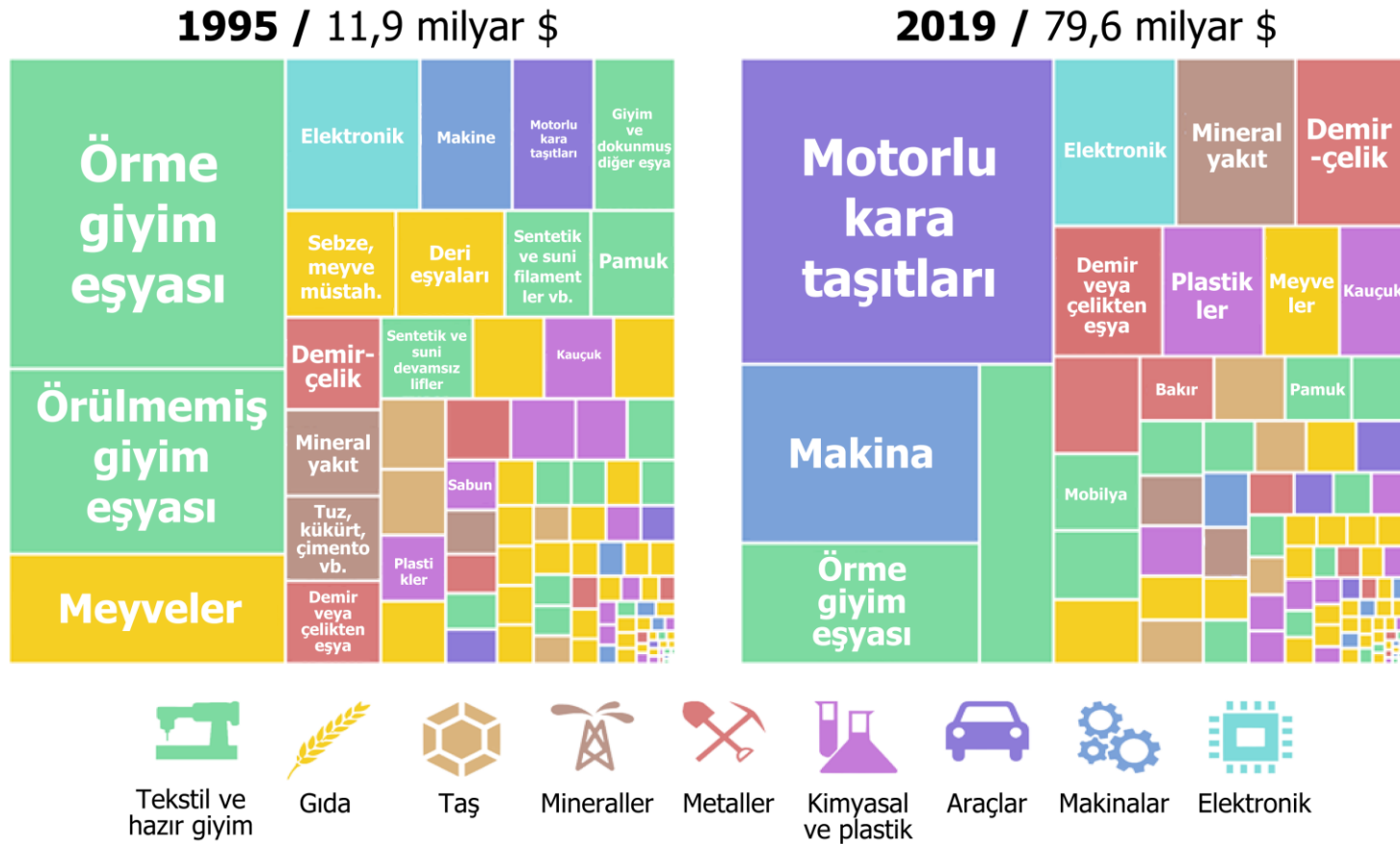
Çerçeve

- Gümrük Birliği Türkiye'yi dönüştürdü
 - Türkiye AB ile Çin ABD ile
 - Sıra Yeşil Yeni Mutabakat ve Gümrük Birliği Modernizasyonunda
 - Dekarbonizasyon modernizasyondur
- Ne oldu?
 - Nisan 2016'da imzaladığımız Paris Anlaşmasını Ekim 2021'de onayladık
 - Kısmi değil kapsamlı düşünme zamanı: 2053 net sıfır ne demek?
 - Sermaye yoğun ekonomik dönüşüm programı
- Bize düşen nedir?
 - Ekonomide teknolojik yenilenme üzerine düşünürken, somut veriye dayalı bir hedef koyamıyorduk
 - Karbon ve su ayak izini küçültmek ve atık yönetimi
 - Ne yapmalı?

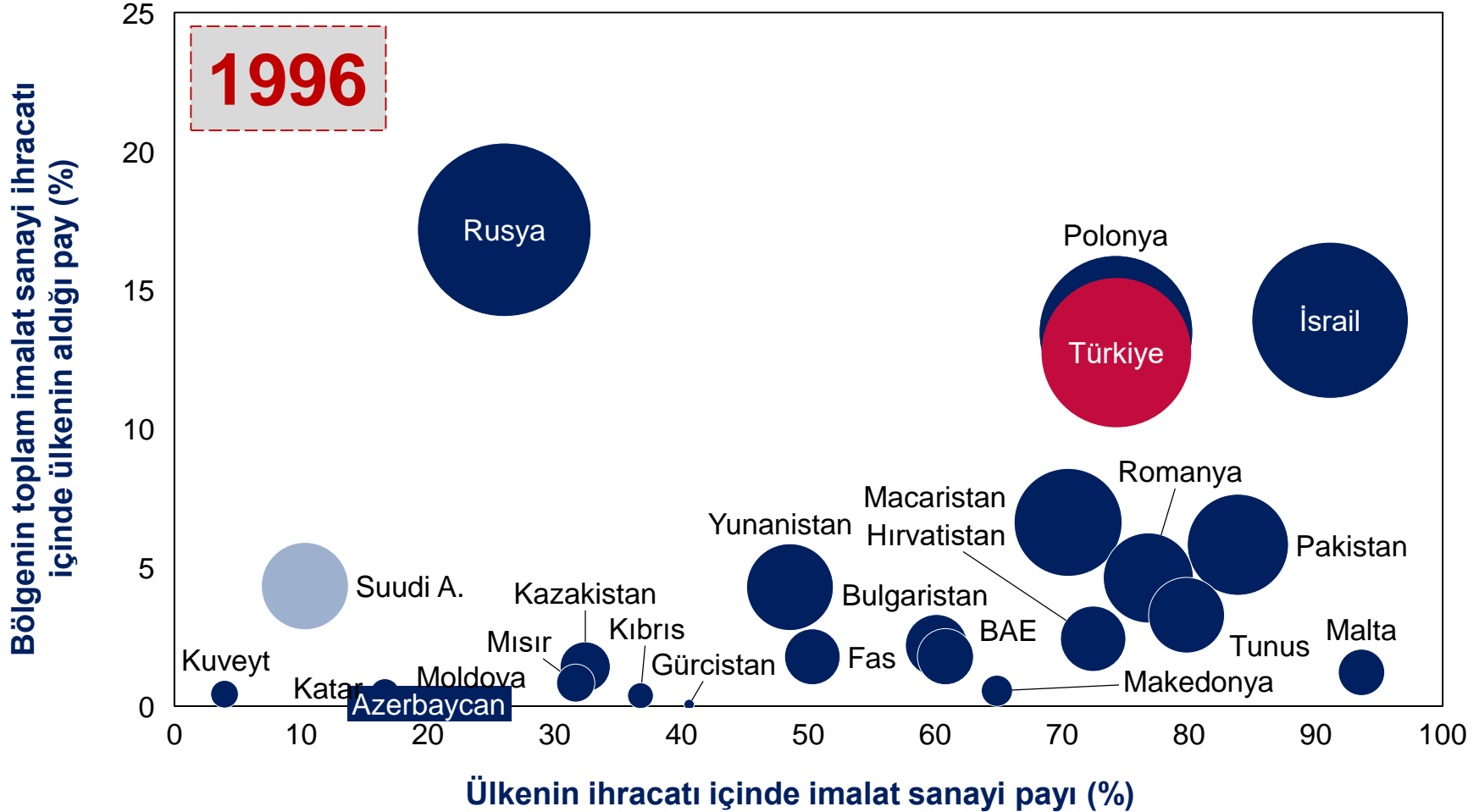
Gümrük Birliği ile ihraç ürünlerimizin kompozisyonu değişti

Orta ve yüksek teknolojili ürünlerin payı arttı

Ürün gruplarına göre Türkiye'nin AB-27'ye ihracatı, %

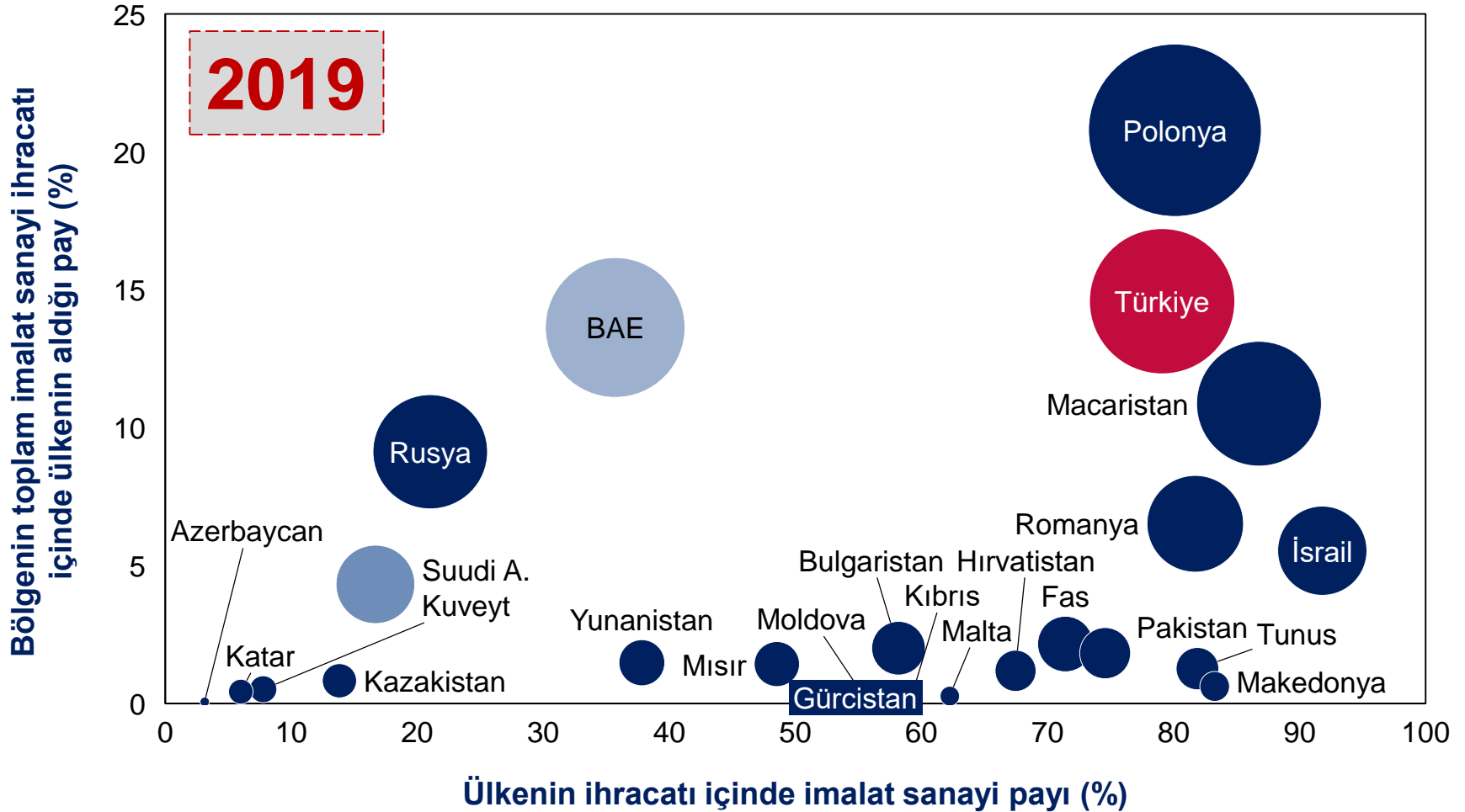
1990'ların ortasında bölgenin önemli bir sanayi ülkesi olmuştuk...

Kaynak: Birleşmiş Milletler Comtrade, TEPAV hesaplamaları

Not: Daire büyüklükleri 1996 imalat sanayi ihracatını hacmini temsil etmektedir. BAE için en yakın tarihli veri olarak 1990 istatistikleri temel alınmıştır.

İklim değişikliği ve petrol fiyatları bölge imalat altyapısına yeni aktörler kattı

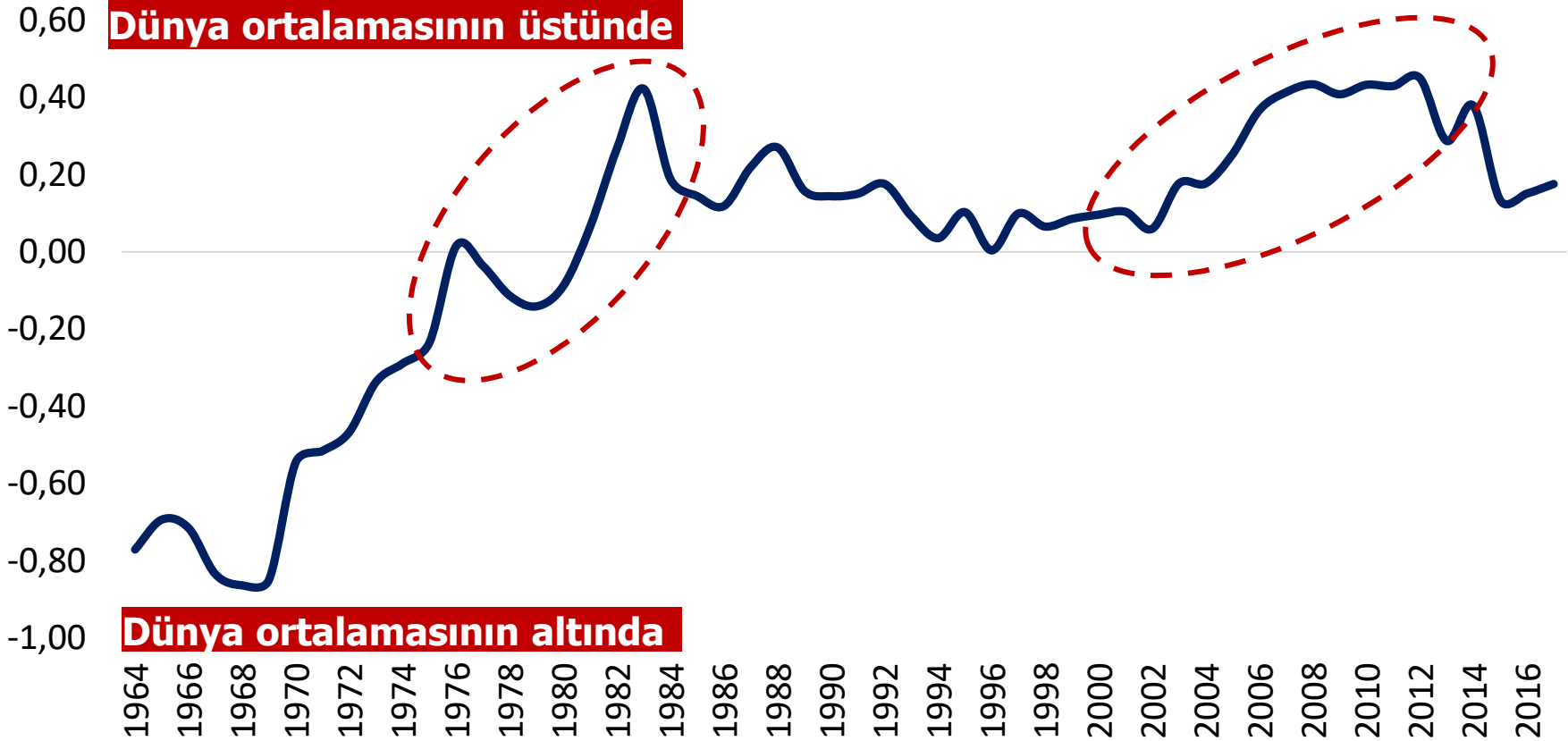

Ne zaman ne oldu?

Türkiye, yine, küresel rekabet gücünü kaybediyor!

Türkiye'nin ihracat sofistikasyon gelişim, 1964-2017

İhracat sofistikasyonu, ihraç edilen ürünlerin bilgi yoğunluğu anlamına gelmektedir.

Türkiye ihracatının maruz kalabileceği toplam karbon maliyeti

AB'nin yeşil ekonomik dönüşümüne uyumlu tedbirlerin öngörüldüğü senaryoda...

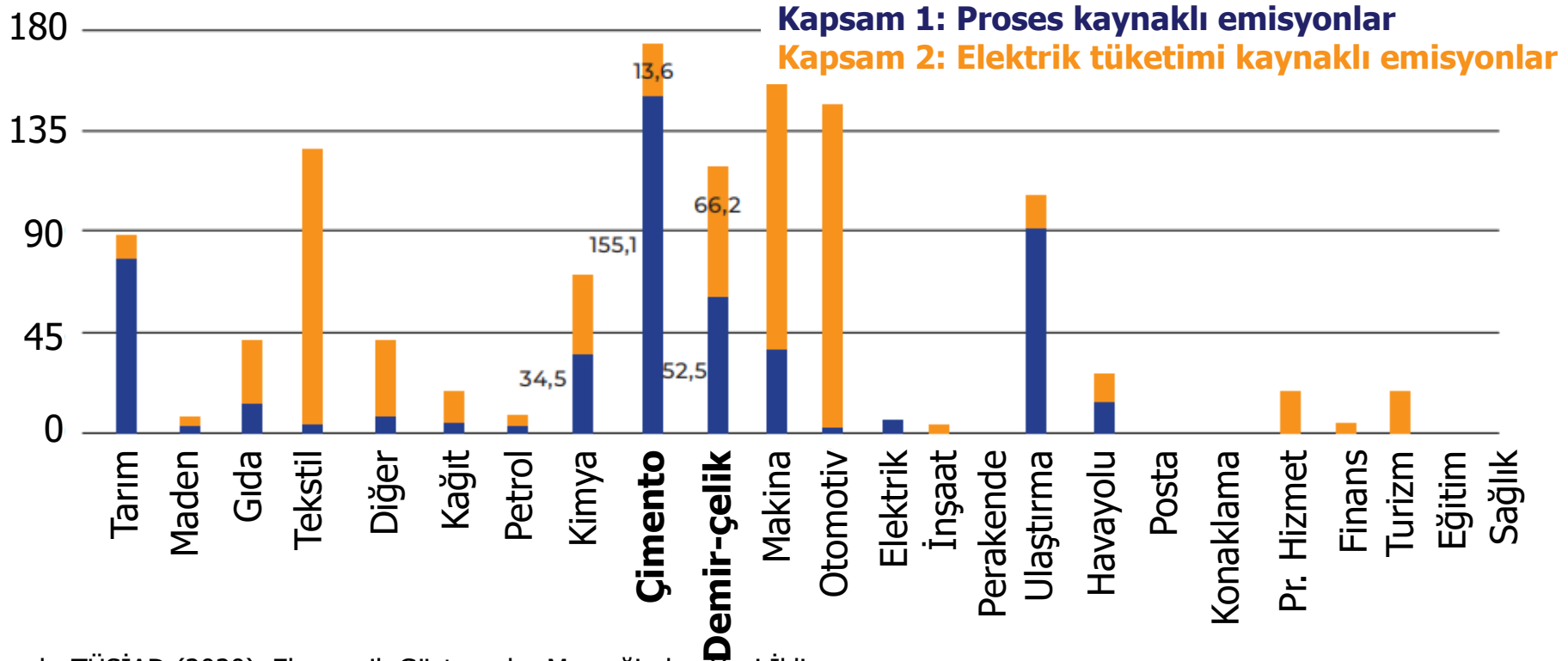
GSYH: %5,7 ve %6,6 büyüme

Emisyon oranları: %16,5 ve %15 azalma

Türkiye'nin karbon maliyeti, milyon Avro, 2018

Ton başına vergi (EUA) 30 Avro olsa toplam maliyet 1085 milyon Avro

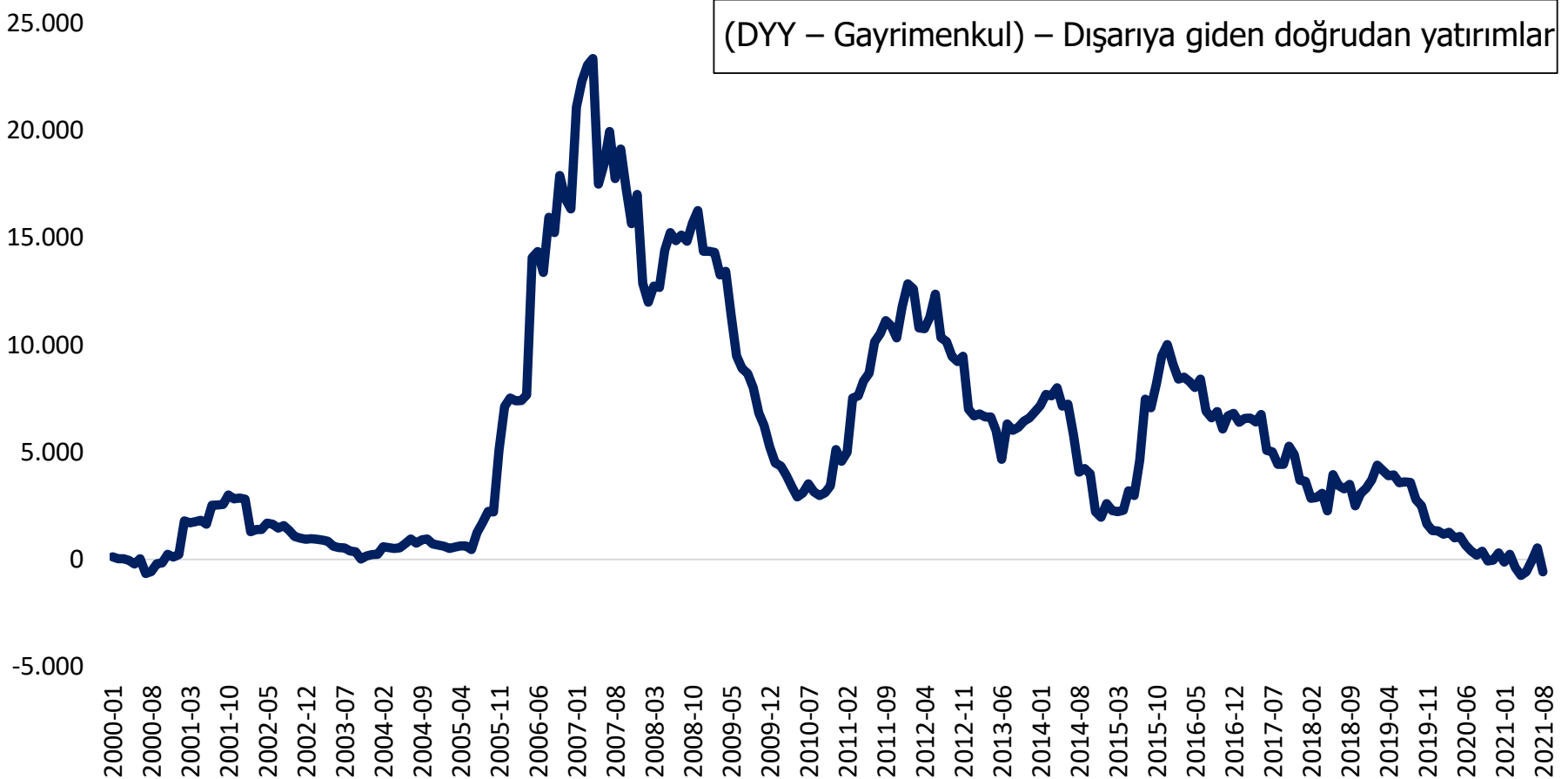
Ton başına vergi (EUA) 50 Avro olsa toplam maliyet 1809 milyon Avro

Türkiye'nin karbonsuzlaştırılması, AB'nin karbonsuzlaştırılmasıdır

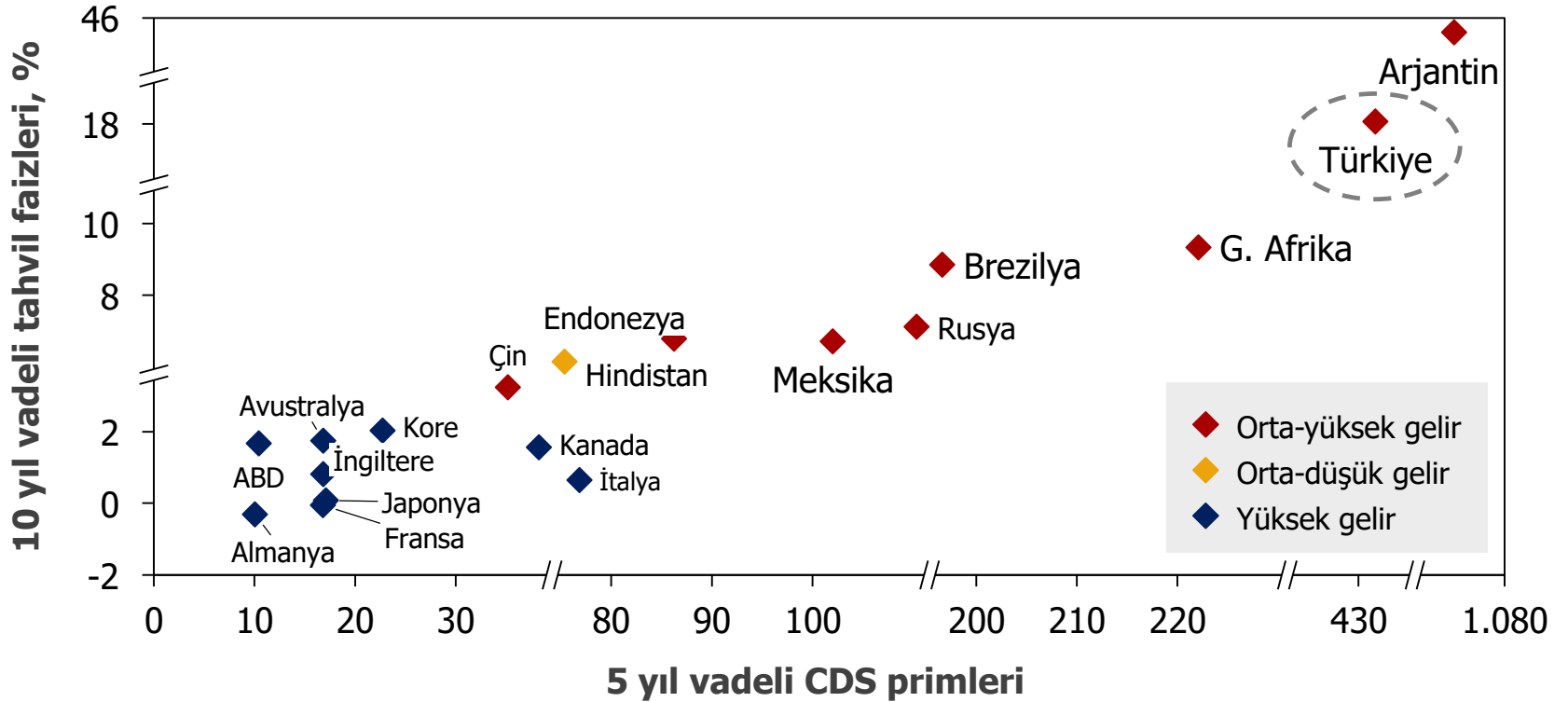
- **2015** yılında, Türkiye'nin karbon emisyonu genel **olarak Avrupa Birliği'nin yüzde 12'si**
 - AB'nin Fit for 55 pakedi sözünü ve TR'nin 2015 yılında verdiği yüzde 21 azaltım sözünü tutması durumunda
 - **2030**'a kadar Türkiye'nin karbon emisyonu **AB'nin yüzde 40'ına** yükselecek
-
- **2015** yılında TR'de kişi başına emisyon, **AB'nin kişi başına emisyonunun yüzde 70'i**
 - Eğer AB sözünü tutarsa ve TR aynı kalırsa
 - **2030**'a kadar TR'de kişi başına düşen emisyon **AB'nin kişi başına emisyonunun yüzde 200'üne** yükselecek

Doğrudan yabancı yatırımlar, 12 aylık kümülatif, milyon dolar, Ocak 2000 – Ağustos 2021

Sermaye yoğun iktisadi dönüşümü finanse etmek?

G-20 ülkeleri CDS risk primleri ve devlet tahvilleri faizleri, 2021

Sonuçlar

- 2053 net sıfır hedefi Türkiye'nin kararını gösteriyor
 - Uyum değil indirim
 - Kısmi değil kapsamlı
- Şimdi 2030 için 53'e uyum programı gerekebilir
 - Yalnızca enerji sektöründe yeşil ve dijital dönüşüm 12,5 Milyar dolarlık yatırım gereği demek
 - Peki, nasıl?
 - Yabancı Yatırım: Kural hakimiyeti, bağımsız yargı, her an her şeyin olabileceği ülke olmaktan çıkmak
 - Sektör sektör, firma firma intibak planı yapmak mümkün
- Sanayimizin rekabet gücü üzerinden düşünmek lazım
 - Sınırdaki karbon vergisi kısa vadeli rekabet kısıtı
 - Her sektörde yeni teknolojilere uyum için bir an önce ETS, karbon fiyatlaması